

HALTDALEN OPPVEKSTSENTER AVD. BARNEHAGE

Årsplan 2021/ 2022

LEK

Haltdalen barnehage legger vekt på at leken skal ha en stor og viktig plass i barnas liv i barnehagen. Leken er barnets viktigste aktivitet og arena for læring.

Innhold

1. GENERELL DEL	3
1. OM HALTDALEN BARNEHAGE.....	3
2. STYRINGSDOKUMENT	4
2.1. Lov om barnehager (barnehageloven) – Barnehagens samfunnsmandat	4
2.2. FN’s barnekonvensjon	4
2.3. ILO-konvensjonen	5
2.4. Barnehagelovens kapittel 8 – Psykososialt barnehagemiljø.....	5
2.5. Rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver	6
3. TVERRFAGLIG OG TVERRETATLIG SAMARBEID	6
3.1 Samarbeid med hjemmet.....	6
3.2 Samarbeid innad i personalet	7
3.3 Eksterne samarbeidspartnere.....	7
3.4 Regional Ordning For Barnehagebasert Kompetanseutvikling (REKOM)	7
4. BARNEHAGENS VERDIGRUNNLAG 2019 - 2023	8
5. BARNEHAGENS FORMÅL OG INNHOLD	9
5.1. Omsorg	10
5.2. Lek.....	10
5.3. Danning	11
5.4. Læring.....	12
6. BARNAS OG FORELDRENES MEDVIRKNING I DET PEDAGOGISKE ARBEIDET	13
7. OVERGANGER	14
7.1. Når barnet begynner i barnehagen:.....	15
7.2. Overgang innad i barnehagen	15
7.3. Overgang mellom barnehage og skole	15
7.3.1. Førskoleklubb	16
8. BARNEHAGEN SOM PEDAGOGISK VIRKSOMHET	16
8.1. Planlegging	17
8.2. Vurdering.....	17
8.3. Dokumentasjon.....	17
2. PRAKTISK DEL	17
1. DAGSRYTME	17

2. KROPP, BEVEGELSE, MAT OG HELSE	18
3. OVERSIKT OVER BARNEHAGEÅRET	19
4. TEMAARBEID 2021/2022 – DYR	23
4.1. Månedens fokus	23
4.2. Månedens sang	24
4.3. Litteratur	24
4.4. Småbarn	24

1. GENERELL DEL

1. OM HALTDALEN BARNEHAGE

Åpningstid:

Daglig åpningstid fra mandag til fredag; kl. 06.40 – 16.30.

Kontakt oss:

All kommunikasjon mellom barnehagen og hjemmet foregår helst gjennom Visma Flyt Barnehage-appen. Eventuelt kan vi nås på mobil:

Styrer: 95894789

Storbarn: 958 94 798

Småbarn: 958 94 797

Historikk:

Haltdalen oppvekstsenter består av en 2- avdelings barnehage, med barn fra 0-6 år, og en fådelt 1.-7. trinn skole. Samlokalisering med skole/ SFO forenkler også samarbeidet mellom barnehage og skole, og bidrar til en myk overgang til skolen.

Beliggenhet og fysisk miljø:

Haltdalen Oppvekstsenter ligger sentralt i Haltdalen.

Uteområdet for barnehagen og skolen ligger ved siden av hverandre, og vi har muligheter til å benytte skolens uteområde. Om vinteren ligger forholdene godt til rette for ski, aking og andre vinteraktiviteter. Vi har noen faste turområder som vi bruker hyppig, det gir barna muligheter til variert lek. Vi har, sammen med skolen, ei grillhytte både ved idrettsplassen og oppi Ruskåsen. Barnehagen har også tilgang til både gymsal og bibliotek.

Vi har fått utvidet uteområdet. Men fortsatt mangler det en del før vi er helt fornøyd.

Personalet:

- Styrer:
 - Lise Jacobsen
- Pedagogiske ledere:
 - Grethe Lund
 - Marita Kolstad Grøtådal
 - Britt Mary Dragmyrhaug (2022)
 - Inga Marie Ranøien
- Barne- og ungdomsarbeidere:
 - Even Moholt
 - Monika Divaliene
 - Ronja Skogås/Tonje Strømsvik
 - Kari Lie
 - Reidun Bollingmo, **lærling**

Barnegruppa:

2016: 6 jenter
2017: 4 gutter – 1 jente
2018: 2 gutter – 2 jenter
2019: - 1 jente
2020: 2 gutter -6 jenter

Deling av grupper:

Da vi har ujevn fordeling av antall barn i kulla og fordeling mellom jenter og gutter gjør dette at vi må tenke kreativt for å få en god organisering. I år er vi nødt til å utvide arealet i tilknytning til den brakka vi har, med flere brakker. Det er mange barn som er født i 2020 som begynner i løpet av året.

Vi benytter brakken til de store. Innearealet til de små.

Barnas alder er en viktig rammefaktor som vi skal ta i betraktning i forhold til planlegging og gjennomføring av aktiviteter. Barna skal møte nye utfordringer etter hvert som de blir eldre. Samtidig vil vi se enkeltbarnets kompetanse, og følge en progresjon ut fra hvert barns ståsted.

Selv om vi deler barnegruppa i små- og storbarn, så er vi også mye sammen som en hel barnegruppe, blant annet i utetiden, ved møter og aktiviteter.

2. STYRINGSdokUMENT

Alle barnehager skal bygge på verdigrunnlaget som er fastsatt i barnehageloven og internasjonale konvensjoner som Norge har sluttet seg til, slik som FN's konvensjon av 20. november 1989 om barns rettigheter (barnekonvensjonen) og ILO-konvensjonen nr. 169 om urfolk og stammefolk i selvstendige stater (ILO-konvensjonen).

2.1. Lov om barnehager (barnehageloven) – Barnehagens samfunnsmandat

§ 1. Formål

Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og dannelse som grunnlag for allsidig utvikling. Barnehagen skal bygge på grunnleggende verdier i kristen og humanistisk arv og tradisjon, slik som respekt for menneskeverdet og naturen, på åndsfrihet, nestekjærlighet, tilgivelse, likeverd og solidaritet, verdier som kommer til uttrykk i ulike religioner og livssyn og som er forankret i menneskerettighetene.

Barna skal få utfolde skaperglede, undring og utforskertrang. De skal lære å ta vare på seg selv, hverandre og naturen. Barna skal utvikle grunnleggende kunnskaper og ferdigheter. De skal ha rett til medvirkning tilpasset alder og forutsetninger.

Barnehagen skal møte barna med tillit og respekt, og anerkjenne barndommens egenverdi. Den skal bidra til trivsel og glede i lek og læring, og være et utfordrende og trygt sted for fellesskap og vennskap. Barnehagen skal fremme demokrati og likestilling og motarbeide alle former for diskriminering.

2.2. FN's barnekonvensjon

FN's konvensjon om barns rettigheter er en viktig avtale mellom land som har lovet å beskytte barns rettigheter. Konvensjonen om barnets rettigheter forklarer hvem som regnes som barn, hvilke rettigheter de har, og myndighetenes ansvar. Alle rettighetene henger sammen, alle er like viktige og ingen av dem kan bli tatt fra barn.

2.3. ILO-konvensjonen

Denne konvensjonen handler om urbefolkningens rett til å bevare og videreutvikle sin egen kultur, til å lære og bruke eget språk. Dette innebærer en anerkjennelse av urfolks ønske om å opprettholde og videreutvikle sin egen identitet, språk og religion, innen rammen av de statene de lever i. Det er bestemt at konvensjonen gjelder for samene i Norge

2.4. Barnehagelovens kapittel 8 – Psykososialt barnehagemiljø

Fra 1. januar 2021 kom det et nytt regelverk for barnehagemiljøet. Dette var tema for planleggingsdag 19.januar 2021 der målet med dagen var å bevisstgjøre personalet slik at vi som arbeider i barnehagen kan skape et godt psykososialt barnehagemiljø som forbygger mobbing og krenkelser. Gjennom dagen ble det reflektert mye over ulike problemstillinger, begrep i lovteksten, prosedyrer vi skal ha her i kommunen og hvordan vi kan forebygge mobbing i barnehagen.

Ordlyden for dette kapittelet er beskrevet under:

§ 41 Nulltoleranse og forebyggende arbeid.

Barnehagen skal ikke godta krenkelser som for eksempel utestenging, mobbing, vold, diskriminering og trakassering. Alle som arbeider i barnehagen, skal gripe inn når et barn i barnehagen utsettes for slike krenkelser. Barnehagen skal forebygge tilfeller hvor barn ikke har et trygt og godt barnehagemiljø ved å arbeide kontinuerlig for å fremme helsen, trivselen, leken og læringen til barna.

§ 42 *Plikt til å sikre at barnehagebarna har et trygt og godt psykososialt barnehagemiljø (aktivitetsplikt)*

Alle som arbeider i barnehagen, skal følge med på hvordan barna i barnehagen har det.

Alle som arbeider i barnehagen, skal melde fra til barnehagens styrer dersom de får mistanke om eller kjennskap til at et barn ikke har et trygt og godt barnehagemiljø. Styreren skal melde fra til barnehageeieren i alvorlige tilfeller.

Ved mistanke om eller kjennskap til at et barn ikke har et trygt og godt barnehagemiljø, skal barnehagen snarest undersøke saken.

Når et barn eller foreldrene sier at barnet ikke har et trygt og godt barnehagemiljø, skal barnehagen undersøke saken og så langt det finnes egnede tiltak, sørge for at barnet får et trygt og godt barnehagemiljø. Det samme gjelder når en undersøkelse som barnehagen selv har satt i gang, viser at et barn ikke har et trygt og godt barnehagemiljø. Tiltakene skal velges på grunnlag av en konkret og faglig vurdering.

Barnehagen skal lage en skriftlig plan når det skal gjøres tiltak i en sak.

§ 43 Skjerpet aktivitetsplikt dersom en som arbeider i barnehagen krenker et barn

Dersom en som arbeider i barnehagen, får mistanke om eller kjennskap til at en annen som arbeider i barnehagen, krenker et barn med for eksempel utestenging, mobbing, vold, diskriminering eller trakassering, skal vedkommende straks melde fra til barnehagens styrer. Styreren skal melde fra til barnehageeieren.

Dersom en som arbeider i barnehagen, får mistanke om eller kjennskap til at styreren i barnehagen krenker et barn med for eksempel utestenging, mobbing, vold, diskriminering eller trakassering, skal vedkommende melde fra til barnehageeieren direkte.

Undersøkelser og tiltak etter § 42 tredje og fjerde ledd skal iverksettes straks.

2.5. Rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver

Ifølge rammeplanen skal barnehagen utarbeide en årsplan. Dette i samråd med foreldreutvalget og samarbeidsutvalget. Årsplanen skal være et arbeidsredskap for barnehagepersonalet og dokumentere barnehagens valg og begrunnelser. Den skal inneholde det barnehagen skal legge vekt på dette barnehageåret, hvordan vi i personalet skal jobbe, hvordan vi vurderer og dokumenterer. Den skal også inneholde praktiske opplysninger om barnehagen og barnehagehverdagen. Årsplanen vil bli lagt ut på kommunens hjemmeside.

2.5.1. Fagområdene

Fagområdene gjenspeiler områder som har interesse og egenverdi for barn i barnehagealder, og skal bidra til å fremme trivsel, allsidig utvikling og helse. **Barnehagen skal se fagområdene i sammenheng**, og alle fagområdene skal være en gjennomgående del av barnehagens innhold.

De syv fagområdene vi jobber ut fra er:

- Kommunikasjon, språk og tekst.
- Kropp, bevegelse, mat og helse.
- Kunst, kultur og kreativitet.
- Natur, miljø og teknologi.
- Antall, rom og form.
- Etikk, religion og filosofi.
- Nærmiljø og samfunn.

3. TVERRFAGLIG OG TVERRETATLIG SAMARBEID

3.1 Samarbeid med hjemmet

Vi ønsker et tett samarbeid med hjemmet, og legger vekt på personlig kontakt ved den daglige bringe- og hentesituasjonen og ved andre henvendelser. Det er gjennom et godt samarbeid

med hjemmet at vi kan ivareta barnas behov for omsorg og lek og fremme læring og dannings som grunnlag for allsidig utvikling. Samarbeidet skal alltid ha barnets beste som mål. Både hjemmet og barnehagens personale har et felles ansvar for barnets trivsel og utvikling. Sosiale arrangement gjennom året er med på å styrke kontakten mellom hjem og barnehage, det skaper også kontakt mellom barnas familier.

Det vil også være noen formelle møtearenaer, som foreldreutvalgsmøter, foreldremøter, samarbeidsutvalg og foreldresamtaler. På foreldrerådsmøtet på mai, får foreldrene medvirke til påfølgende års årsplan.

Visma Flyt Barnehage (VFB) er en løsning som dekker alle behov for moderne administrasjon av barnehager. Som foresatt kan man engasjere seg i barnets hverdag gjennom mobile løsninger og daglig kommunikasjon, samtykker og fraværstjeneste er kun et tastetrykk unna. Per i dag er det fraværstjeneste, meldingsfunksjon og soveliste som er aktiv på appen.

3.2 Samarbeid innad i personalet

Personalet i barnehagen har et nært, daglig samarbeid i hverdagen. Vi gir mye av oss selv slik at medarbeiderne våre og ikke minst barna skal ha en trygg og god barnehagehverdag.

Det formelle samarbeidet internt i Haltdalen barnehage foregår gjennom organiserte møter som refleksjonsmøter (på dagtid), husmøter (på kveldstid) og planleggingsdager. Vi samarbeider også med Elvland barnehage i Ålen, fortrinnsvis de pedagogiske lederne, ved barnehagelærermøter. Ved personalmøter samles alle ansatte i begge barnehagene.

3.3 Eksterne samarbeidspartnere

Pedagogisk Psykologisk Tjeneste (PPT), helsestasjon, lege, fysioterapeut, logoped, barneverntjenesten, NAV, skole og utdanningsinstitusjoner.

Det er nødvendig og viktig å samarbeide på tvers av profesjoner for å sikre best mulige oppvekstvilkår for barn og unge. Dette bidrar til et styrket helhetlig perspektiv.

Ofte kan personalet i barnehagen ha behov for konsultasjon og veiledning i sin vurdering av barnets behov og utvikling, og også hvordan personalet kan legge til rette på best mulig måte.

Bedre Tverrfaglig Innsats (BTI) er en samhandlingsmodell som har til hensikt å fremme tidlig innsats overfor barn, unge og familier. Modellen har også til hensikt å bedre samhandlingen mellom de ulike kommunale tjenestene som jobber med barn og unge. Voksne kan være en avgjørende forskjell for barn og unge som har ekstra behov for hjelp og støtte på kort eller lang sikt.

For at det skal bli tydelig hvem som har ansvaret for å koordinere arbeidet rundt barnet bruker vi begrepet «Stafettholder». Stafettholderen skal være en person som står nærmest barnet og familien i hverdagen. Dette kan f.eks. være helsesøster eller pedagogisk leder i barnehagen.

For å sikre at vi som jobber rundt barnet og dere foreldre til enhver tid vet hva vi skal jobbe med, oppretter vi en elektronisk stafettlogg som kan følge barnet. Stafettloggen opprettes etter samtykke fra foreldre.

3.4 Regional Ordning For Barnehagebasert Kompetanseutvikling (REKOM)

De ansattes kompetanse er den viktigste enkeltfaktoren for at barn skal trives og utvikle seg i barnehagen. Kompetanseutvikling skjer gjennom prosjekt, kurs og videreutdanning. Det kan også være ut fra barnehagen eller kommunens behov.

Alle barnehager skal drive med kompetanseutvikling. Kunnskapsdepartementet ønsker dette for at kvaliteten skal være lik for alle barn uansett hvor i landet du går i barnehage. Personalet og deres kompetanse er barnehagens viktigste ressurs og en forutsetning for at barnehagen skal være en god arena for omsorg, lek og læring.

Det er REKOM som forvalter statens kompetansemidler. For å få midler må kommunen og regionen ha en kompetanseplan. Vi må også være tilknyttet en utdanningsinstitusjon, som for vår del er Høgskolen Dronning Mauds Minne.

Barnehagen blir også tilført kompetanse da en av våre pedagoger har begynt på Master i spesialpedagogikk ved Dronning Mauds Minne Høgskole. 2020 – 2024.

4. BARNEHAGENS VERDIGRUNNLAG 2019 - 2023

Dette er området vi har valgt som kompetanseutvikling:

BARNS MEDVIRKNING

Å la barna medvirke betyr ikke at det er barna som skal bestemme. At barna kan gjøre som de vil. Barnas synspunkter skal tillegges vekt i samsvar med deres alder og modenhet. Barn skal ikke overlates et ansvar det ikke er rustet til å ta.

Barns medvirkning har en stor plass i barnehagen, og det henvises til både barnehagelov, grunnlov og FNs barnekonvensjon om barns rett til å medvirke i egen hverdag.

I denne sammenheng betyr det at barnehagen skal legge til rette for, og oppmuntre til, at barna kan få gitt uttrykk for sitt syn på barnehagens daglige virksomhet.

Barna skal jevnlig få mulighet til aktiv deltakelse i planleggingen og vurderingen av barnehagens virksomhet. Alle barn skal kunne erfare å få innflytelse på det som skjer i barnehagen (RP, 2017, s. 27).

FELLES OPPLEVELSER I BARNEHAGEHVERDAGEN:

Dette prosjektet har vi jobbet litt med innad i personalgruppen en god stund. I slike utviklingsprosjekt er det svært viktig å bruke god tid i starten, vi kommer fram til noe vi ønsker å jobbe med, prøver det i praksis, reflekterer over det i etterkant og gjør justeringene som må til underveis. Dette er en viktig del i det å forankre er utviklingsarbeid.

Per nå har vi landet på formuleringen:

Hvordan kan personalet bidra til å gi enkeltbarnet erfaringer til å medvirke i et demokratisk fellesskap?:

- Gi barna muligheten til felles opplevelser i barnehagehverdagen.

Alle barn skal kunne få oppleve demokratisk deltagelse ved å bidra og medvirke til barnehagens innhold (rammeplanen). Foruten barna, skal barnehagen også legge til rette for foreldresamarbeid og god dialog med hjemmet.

Vi tar barns initiativ og forslag opp og prøver å gjennomføre det.

Vi mener at å jobbe med felles opplevelser er en fin inngangsport til å få oppleve demokratisk deltagelse. Barna må ta hensyn til hverandre osv

Praktisk klokskap

Jeg som voksen skal:

- Inspirere til lek, forming og dramatisering
- Dokumentere og reflektere faglig ved bruk av praksisfortelling, foto eller tegninger

Dette jobber vi ut ifra i barnehagehverdagen. Akkurat nå jobber vi med å skrive praksisfortellinger som vi reflekterer over og drar inn teori på. Dette for å hele tiden øke det faglige fokuset på den jobben vi gjør. Når vi reflekterer slik, blir vi også mer bevisst på barnas mulighet til å få erfaringer i å medvirke i det demokratiske fellesskapet vi har i barnehagen.

5. BARNEHAGENS FORMÅL OG INNHOLD

I barnehagen skal vi bidra til progresjon og allsidig utvikling.

Progresjon handler om utvikling. Det vil si at alle barn skal utvikle seg, lære og oppleve framgang. Barnehagen skal legge til rette slik at alle barna i de ulike aldersgruppene får en variert barnehagehverdag. Barnehagen skal bygge videre på barnas interesser og gi barna

varierte erfaringer og opplevelser. Barna skal få utfordringer ut ifra deres interesser, nivå og modenhet.

Vi har jobbet strategisk med begrepene **omsorg, lek, danning og læring**. Vi har diskutert, reflektert og funnet ut hva vi legger i begrepene. Disse begrepene er viktige faktorer i en allsidig utvikling.

5.1. Omsorg

*Rammeplanen fastslår at barnehagen skal ivareta barnas behov for **omsorg**. Omsorg er en forutsetning for barnas trygghet og trivsel, og for utvikling av empati og nestekjærlighet.*

Vi legger til rette for at alle barn skal føle seg trygg og trives. Vi har delt barnegruppa i mindre grupper. Dette gir barna tryggheten de trenger for at vi skal kunne legge til rette for omsorgen de trenger i hverdagssituasjoner her i barnehagen, som f.eks. hygiene, måltid, påkledning og hvilestund. Vi ser at barna utvikler empati for andre da de kommer og sier ifra om noen har skadet seg/gråter, eller at de trøster hverandre. De som trenger ekstra hjelp og støtte får det. Vi voksne fungerer som den trygge havnen, ute så vel som inne. Vi møter barna med åpenhet, smil og varme. Grensesetting ser vi er viktig i forhold til forutsigbarhet og ryddighet. Det å være rettferdig, kan også være urettferdig – vi tar hensyn til individet. Vi tar imot barna i gangen når de kommer om morgenen. Da er det barna vi ser og ønsker velkommen. Vi møter barna med anerkjennelse og vi lytter til dem.

Er man gode rollemodeller og viser hvordan man gir omsorg, vil dette smitte over på barnegruppa og personalet. Det er også viktig å kunne ta imot omsorg. Dette læres ved at personalet også her er gode forbilder. Det omhandler måten vi møter barna på. Vi snakker om hva som har skjedd, tar de opp i fanget og lignende.

Barna lærer også mye av hverandre. Det kan være vi leser bøker som omhandler at noen viser omsorg til hverandre som de tar med seg videre. Vi støtter barna i å vise omsorg for hverandre, f.eks. hvis noen har slått seg o.l.

Vi har lagt inn felles hvilestund for alle sammen, der de som ikke sover får ligge på madrasser, også setter vi på rolig musikk. Måltidene våre varer i minst 30 minutter, så alle skal få muligheten til ro rundt måltidet. Samlingsstund, tegne/lesestund, delt barnegruppe er også måter å legge inn litt hvile på.

5.2. Lek

*Barnehagen skal også ivareta barns behov for **lek**. Leken skal ha en sentral plass i barnehagen, og lekens egenverdi skal anerkjennes.*

Vi anerkjenner lekens egenverdi, og legger til rette for at leken har en sentral plass i vår barnehage. Dette bidrar til gode vilkår for lek, vennskap og barnas egen kultur.

Vi endrer det fysiske rommet etter behov. Dette er positivt for å inspirere til ulike typer lek.

Vi er også mye utendørs. Vi har en fast turdag der vi er ute i naturen – uten forhåndsdefinerte leker. Her må barna bruke fantasien og kreativiteten ved å leke med det naturen har å by på, og hverandre. Personalet blir ofte observatører i leken, og går inn der det trengs. Voksenrollen er svært viktig i barnas utfoldelse i leken. Her er vi nødt til å handle ut ifra hvordan situasjonen utvikler seg. Vår egen rolle i leken er et tema det ofte reflekteres rundt. Vi har et fokus på å forebygge mobbing i barnehagen, og jobber for at det ikke skjer.

Det å møte hvert enkelt barns behov for omsorg, trygghet, tilhørighet og anerkjennelse samtidig som det får ta del i og medvirke i et fellesskap, er viktige verdier som skal gjenspeiles i barnehagen. Barnehagen skal være en virksomhet som fremmer demokrati, mangfold og gjensidig respekt, likestilling, bærekraftig utvikling, livsmestring og helse. I leken lærer barna å omgås hverandre og dette fører til sosial kompetanse.

Det er en trend i tiden at voksne skal være deltagende i barnas lek til enhver tid. Etter en del refleksjoner rundt dette er vi trygge på at **personalet veksler mellom å være med-leker, en støtte eller bare en observatør**. Vi opplever også at barna vil leke for seg selv uten voksen innblanding og det mener vi er barns rett til medvirkning i egen hverdag.

I Haltdalen barnehage gir vi rom for leken, inne og ute. Vi legger til rette for mange typer lek, både regelleker, klappeleker, rolleleker og frilek. Ut på tur leker vi med omgivelsene og det vi finner ute i naturen – her blomstrer virkelig rolleleken og fantasien. Leken er også en arena hvor barna utforsker mye og mangt. Barna utforsker gjerne naturmaterialer som snø, sand, vann, leire, pinner og lignende. Men de utforsker og løser også problemer på andre måter i den fysiske verden, der de utvikler begreper som rom, tid, mengde, kvantitet og volum, årsak og virkning. Ved å få være nysgjerrige og utforskende og å få løse problemer så øker deres kompetansefølelse og det utvider deres mestringsstrategier.

Leken og dens muligheter og utfordringer er noe vi i personalet jobber med hele tiden. Dette reflekterer vi over og diskuterer rundt til stadighet. En etisk problemstilling vi alltid ender opp med er hvilke regler har vi ift.: «må alle leke med alle?». Dette er det ingen fasit på, og vi ser det at dette er sterkt situasjonsavhengig. Vi er nødt til å ta hensyn til enkelt individet, men samtidig så skal vi ta hensyn til barna i en gruppe og skjerme leken. Det er en kompleks og vanskelig problemstilling, som vi er nødt til å jobbe med jevnlig innad i personalgruppen.

5.3. Danning

*Barnehagen skal fremme **danning**. Dette skal støtte barna i å forholde seg prøvende og nysgjerrig til omverdenen og bidra til å legge grunnlag for modning, selvstendig og ansvarlig deltakelse i det demokratiske fellesskapet.*

Vi støtter barnas identitetsutvikling og positive selvforståelse ved at vi har en liten barnegruppe, der vi klarer å se alle. Vi gir barna en positiv selvforståelse, der de opplever at de har en verdi og er meningsfulle i fellesskapet. Vi ønsker barna velkommen, og presiserer at det er bra akkurat det barnet kom i dag. Vi gir konstruktivt skryt, begrunner hva de gjør bra.

Vi legger til rette for meningsfulle opplevelser, dette gjenspeiles i det barna prater om og leker i ettertid.

Vi legger til rette for at barna får delta i beslutningsprosesser og utvikling av et felles innhold i barnehagen ved at barna får ha en reell medbestemmelse. Vi ser at leken ble mer åpen og bestemt av barna ute, enn inne. Mer demokrati i uteleken, her får barna utfolde seg mer og leke slik de selv ønsker. Inne er vi nødt til å styre leken mer på grunn av det fysiske miljøet og behovet til enkeltbarnet. Vi tar barnas initiativ på bakgrunn av observasjoner som gjøres daglig og vi prater med barna. Vi spør også barna om hva de ønsker å gjøre om dagen, en dag vi ikke har noe spesielt på planen. Det er også vesentlig med romslige planer, for å kunne være fleksibel og spontan når barna ytrer sine ønsker.

For at barna skal utvikle kritisk tenkning, etisk vurderingsevne og evne til å yte motstand, så legger vi til rette for toleranse, respekt, at vi må godta at alle er ulike i et demokrati. Det at vi også reflekterer jevnt gjennom hele året i refleksjonsgrupper og i uformelle settinger i hverdagen er også med og bidrar til hvordan vi kan legge til rette for slikt arbeid.

5.4. Læring

*Barnehagen skal i tillegg fremme **læring**. Barna skal oppleve et stimulerende miljø som støtter opp om deres lyst til å leke, utforske, lære og mestre.*

Vi oppmuntrer barna til å undre seg over ulike ting sammen med oss. Barna lærer med hele seg og i omgivelsene rundt seg. Foruten leken så er eksperimentering og utforskning en fin metodikk som vi benytter oss av.

Vi følger opp og bygger videre på barnas initiativ ved at vi er med dem i leken. Vi observerer barnegruppen. Vi ommøblerer på avdelinger. Leser bøker. Også følger vi opp film referanser, på det som opptar barna.

Det er ikke alle aktiviteter som går som planlagt, men barna kan lære av det også. Barna blir robuste av å lære seg at ikke alt går på skinner her i livet, og vår barnegruppe takler dette bra. Ved slike anledninger lærer barn seg å bli løsningsorienterte fordi de må finne nye måter å gjøre ting på (akkomodasjon).

De situasjonene der vi mener barna har lært mye, er under samlingsstund (sang og musikk), turer og lek. Særlig lek uten forhåndsdefinerte leker (de kommer nærmere hverandre sosialt, de må bruke fantasien sin og de må samarbeide), smil, latter, glede, tull og fjas, og mestring. Mestrer barna noe gir det dem en god selvfølelse, vi ser de lyser opp, og blir stolt av seg selv. Opplever barn at de lykkes (mestrer noe) blir de motivert til å prøve nye ting. Vi prøver å legge til rette for mestringsopplevelser for barna gjennom hverdagsaktiviteter og andre oppgaver. De får klatre på leke-bussen og de må gå ute på holka. Der må de lære seg å finne balansen for å ikke falle. Vi lar dem få prøve litt selv framfor å stresse og ha det travelt.

Mestring fører til at barn føler trivsel og får motivasjon der de lærer og utforsker, dette fører til progresjon. For at barna skal oppnå progresjon bytter vi f.eks. ut puslespill eller legger til et vanskeligere puslespill o.l. Under påkledningssituasjonen klarer barna mer selv så lenge vi er i nærheten og bare veileder dem. Vi må la dem få prøve selv.

*Det man hører glemmer man, det
man ser husker man, det man
gjør forstår man*

Loriz Malaguzzi

6. BARNAS OG FORELDRENE MEDVIRKNING I DET PEDAGOGISKE ARBEIDET

«Barnehagen skal ivareta barnas rett til medvirkning ved å legge til rette for og oppmuntre til at barna kan få gitt uttrykk for sitt syn på barnehagens daglige virksomhet. [...] Alle barn skal få erfare å få innflytelse på det som skjer i barnehagen». (RP, 2017, s. 27).

Å utvikle evnen til medvirkning handler ikke om at barnet skal få bestemme alt selv, men at det skal kunne medvirke, tilpasset alder og modenhet. Barnet skal ikke overlates et ansvar det ikke er rustet til å ta.

For oss innebærer barns medvirkning at barna skal ha mulighet til å delta aktivt i planlegging og vurdering av barnehagens virksomhet. Barna skal få komme med egne synspunkter og meninger i samtaler om hva de liker å foreta seg i barnehagen. De yngste barna formidler gjerne sine synspunkter med kroppsholdninger, mimikk, gjennom bilder, andre følelsesmessige uttrykk og personalets observasjoner.

Barnet har krav på å bli sett, hørt og bekreftet ut ifra det individet det er. Samtidig er det viktig at barnet støttes til å leve seg inn i andres situasjon og ta hensyn til andre. Å utvikle evnen til medvirkning handler også om å oppnå stadig større innflytelse på eget og andres liv, og gi rom for andres behov og interesser.

Vi ønsker å ha en god dialog basert på konstruktive tilbakemeldinger. Samarbeidet mellom hjem og barnehage er basert på et gjensidig engasjement og interesse for at barna skal ha en positiv opplevelse av å være i barnehagen. Dette utføres gjennom den daglige kontakten, foreldresamtaler og foreldremøter og samarbeidsutvalg.

7. OVERGANGER

TRYGGHETSSIRKELEN - Med fokus på barnets behov

7.1. Når barnet begynner i barnehagen:

Barnehagen skal i samarbeid med foreldrene legge til rette for at barnet kan få en trygg og god start i barnehagen. Barnehagen er det første lille skrittet utenfor det trygge hjemmet, og da er det veldig viktig at en tilrettelegger for en god start. Barnet må gradvis finne seg til rette og gjøre seg kjent i barnehagen mens foreldrene er til stede. Fordi de yngste ikke kan forberedes så godt gjennom verbale forklaringer, blir tilvenningsprosessen særlig viktig. De yngste trenger først og fremst å oppleve trygghet i barnehagen.

Erfaringsmessig vet vi at barnet faller lettere til ro i det nye miljøet dersom en av foreldrene er til stede den første tiden. Hvor lang den første tiden skal være er helt individuelt, men det mest vanlige er tre dager, for en gradvis tilvenning. Det er en fordel å gjøre de første dagene litt kortere, og heller trappe opp til det antallet timer barnet normalt vil være i barnehagen i løpet av tilvenningsperioden. Den første dagen skal en kontaktperson ta imot å vise foreldrene rundt i barnehagen. Dette for at både foreldre og barn skal bli kjent med plassen sin i garderoben, rom og utstyr, og de andre barna og voksne på avdelinga. Den videre tilvenninga avtales mellom foreldrene og personalet ut fra barnets behov.

Vi har en egen plan for innkjøring på småbarn. Denne får foreldrene på besøksdagen vi gjennomfører i løpet av august.

7.2. Overgang innad i barnehagen

Vi har en såpass liten barnegruppe og er så mye sammen til vanlig at denne overgangen blir ganske myk. Barnegruppen kjenner personalet godt, både små og store, uavhengig hvilken avdeling de hører til. Vi prater også mye om overgangen før vi går ut i ferie, blant annet hvilken plass barnet skal ha i garderoben, hvilke voksne de skal være mest sammen med osv.

7.3. Overgang mellom barnehage og skole

Barnehagen skal i samarbeid med foreldre og skolen legge til rette for at barna kan få en trygg og god overgang fra barnehage til skole og eventuelt skolefritidsordning. Barnehage og skole bør utveksle kunnskap og informasjon som utgangspunkt for samarbeid om tilbudet til de eldste barna i barnehagen, deres overgang til og oppstart i skolen. Barnehagen må ha samtakke fra foreldrene for å dele opplysninger om enkeltbarn til skolen.

De eldste barna i barnehagen skal få en mulighet til å avslutte barnehagen på en god måte og å glede seg til å begynne på skolen. I den forbindelse har vi en egen «førskoleklubb» hvor vi har ulike aktiviteter gjennom året, kun for 5-6 åringene.

Pedagogisk leder har en overføringssamtale med klassekontakten til årets førsteklasse.

7.3.1. Førskoleklubb

Siste året før skolestart er et år hvor modning, personlig utvikling, selvstendighet og utvikling av sosial kompetanse vektlegges spesielt. Barnehagen skal legge til rette for at de eldste barna har med seg erfaringer, kunnskaper og ferdigheter som kan gi dem et godt grunnlag og motivasjon til å begynne på skolen. Barna skal avslutte barnehagen på en god måte og møte skolen med nysgjerrighet og tro på egne evner.

Dette har vi fokus på:

- Lek
- Samarbeid
- Selvstendighet
- Vennskap/ fellesskap
- Ta imot og gjennomføre en beskjed
- Få positive opplevelser ved kroppslig mestring
- Kropp, følelser og grenser
- Skape interesse for tall og bokstaver
- Trafikksikkerhet

Innhold:

- Turer til alle årstider
- Egne aktiviteter for førskoleklubben gjennom året
- Skolebesøk

8. BARNEHAGEN SOM PEDAGOGISK VIRKSOMHET

Barnehagen er en pedagogisk virksomhet som skal planlegges, dokumenteres og vurderes. For å kunne være i utvikling og skape progresjon må vi planlegge og vurdere. Når vi vurderer, ser vi på barnehagens virksomhet.

I dette legger vi:

- Barnehagens og enkeltbarnets utvikling og trivsel.
- Arbeid med fagområder, satsingsområder og innhold.
- Samspill mellom barn, mellom barn og voksne, personalsamarbeid og foreldresamarbeid.

8.1. Planlegging

Personalet planlegger og vurderer på avdelingsmøter, personalmøter, planleggingsdager og mellom pedagogiske ledere. Men hovedplanleggingen for året skjer når årsplanen skrives. Da er det i hovedsak de pedagogiske lederne som jobber med dette, men tar med resten av personalet i planlegging av aktiviteter og tema.

8.2. Vurdering

Vi vurderer det pedagogiske arbeidet jevnlig. Dette arbeidet bygges på refleksjoner som hele personalgruppen er involvert i. Slik felles refleksjon legger grunnlaget for videre planlegging og gjennomføring.

Barnets trivsel og allsidige utvikling observeres og vurderes fortløpende, med utgangspunkt i barnets individuelle forutsetninger og kunnskap om barns utvikling og behov. Barnets erfaringer og synspunkter inngår i vurderingsarbeidet. Barna får ta del i vurderingsprosessen gjennom personalets observasjoner og samtaler med barna.

8.3. Dokumentasjon

Dokumentasjon av personalets arbeid synliggjør hvordan personalet arbeider for å oppfylle kravene i barnehageloven og rammeplanen. Dokumentasjon av det pedagogiske arbeidet skal inngå i barnehagens arbeid med å planlegge, vurdere og utvikle den pedagogiske virksomheten.

Gjennom pedagogisk dokumentasjon sikrer vi en bedre kvalitet på arbeidet vi gjør, og vi får løftet opp og fram det pedagogiske arbeidet. Vi dokumenterer arbeidet vi gjør ved at vi samler noen av barnas tegninger, vi tar situasjonsbilder, vi observerer og skriver praksisfortellinger ut ifra situasjoner i hverdagen. Deretter evaluerer vi om vi er på riktig vei i forhold til der vi ønsker å være som pedagogisk virksomhet.

Her må vi også passe på og være bevisst personvernloven, slik at vi oppfyller kravene.

Månedspaner, pedagogisk rapport, Barnehagens planer, opplegg og pedagogiske innhold vurderes fortløpende, og med en grundigere årsvurdering, som ender med en pedagogisk rapport.

2. PRAKTISK DEL

1. DAGSRYTME

Barnehagen har barn i alderen 1 – 6 år. Barnas behov vil naturlig nok være veldig forskjellige, dette har innvirkning på innhold, rytme og rutine. Under er det skissert en grov oversikt over

dagsrytmen, denne kan variere noe ut ifra barnas behov, avdelingen som helhet og tid på året. Det vil være en mer detaljert dagsrytme på hver avdeling.

TID	HVA
06.40	Barnehagen åpner
08.30	Frokost
09.00 – 11.00	Lek /organisert aktivitet inne/ ute, evt. tur.
11.00 – 12.00	Samlingsstund og lunsj
12.00 – 14.00	Hvilestund og soving Lek/ organisert aktivitet inne /ute
14.15	Ettermiddagsmåltid.
16.30	Barnehagen stenger

2. KROPP, BEVEGELSE, MAT OG HELSE

Vaner og handlingsmønster tar form allerede i tidlig alder. Gode vaner som tilegnes i barnehagealder, kan vare livet ut.

Vi skal rette fokus på mat og måltider på grunn av at det er en stor del av barnehagehverdagen. Mat og drikke i barnehagen utgjør en betydelig del av barns totale kosthold og er derfor av stor betydning for barns utvikling og helse. Vi legger til rette for måltider som fremmer helse og som bidrar til at barna får gode vaner når det gjelder kosthold. Ved at barna får medvirke i mat- og måltidsaktiviteter motiveres barna til å smake på og spise sunn mat, i tillegg gir vi dem en grunnleggende forståelse for hvordan sunn mat kan bidra til god helse. Vi samtaler blant annet rundt maten vi spiser og hva den gjør med kroppen vår.

Periodevis legger vi til rette for hvilestund. Dette er en vurdering vi gjør av barnegruppen ut i fra dagsform og hendelser i løpet av dagen og uken for øvrig. Vi gir barna alltid en mulighet til ro og hvile om de trenger dette individuelt også. På sommeren må vi ta pauser fra sola, likt på vinteren har vi også felles hvilestunder etter en dag med basking i snøen.

Personalet reflekterer ofte over hvor viktig det er å lære barna å kunne finne roen, da vi ser at dette vil være viktig også senere i livet. Vi kan ikke gå på høygir hele tiden, og i en barnehagehverdag der det er mye som foregår til enhver tid, så er det viktig å gi barna muligheten til ro, hvile og avslapping.

3. OVERSIKT OVER BARNEHAGEÅRET

<p>Barnehagen gir barna muligheten til å bli kjent med ulike høytider og egne, årlige tradisjoner. Her er en grov oversikt og beskrivelse av ulike aktiviteter tilhørende ulike perioder gjennom året. Nærmere informasjon om dato og lignende vil komme fram på månedsplanene. Vurderinger underveis og etter perioden kan endre på planen.</p>			
PERIODE	TEMA	INNHOLD	BESKRIVELSE
Hele året		BARNAS FØDSELSDAG	Bursdager feires med krone, sang og et selvvalgt lunsjmåltid ut ifra en bursdagsmeny.
		FØRSKOLEKLUBB	Et tilbud til de eldste i barnehagen. Vi jobber med alle aspekter innen sosial kompetanse, med lek som metode. Fokuset vi ønsker å ha ligger i selve prosessen i arbeidet vi gjør, og ikke nødvendigvis resultatet.
august		OPPSTART/ OVERGANG	Vi satser på en god tilvenningsperiode både for barn og foreldre. Da har vi fokus på trygghet og tilknytning. På grunn av dette vil det ikke være noen faste aktiviteter denne perioden. Det starter 4 nye barn i løpet av høsten. <i>Se egen plan for oppstart.</i>
		<u>PLANLEGGINGSDAG:</u> 10. september	
september/ oktober/ november		«FRILUFTSLIVETS UKE» - Høst	<u>Uke 38</u> Målet med denne uken vil være å ha det gøy og skape gode felles opplevelser ute i naturen.
		FORELDREMØTE	<u>Torsdag 21. oktober</u>
		HØSTFEST	<u>Torsdag 28. oktober</u> Da arrangerer vi høstfest i barnehagen. Førskoleklubben handler inn råvarene og tilbereder maten.

	NØDETATENE	Uke 45, 46, 47 Tre uker med fokus på brannvern, politi og førstehjelp. <i>Kanskje får vi også besøk av en brannbil, politibil og ambulanse?</i>
	«BlimE!»	Fredag 19. november kl. 12.00 <i>BlimE er NRK supers vennskapskampanje. Målet er å fremme vennskap og omsorg for hverandre. Slagordet er «Si hei! Vær en venn! BlimE!».</i> Storbarn blir med på å synge og danse sammen med skolen nede i gymsalen denne dagen. Hensikten er å styrke samholdet på oppvekstsenteret.
	FORELDRESAMTALER	I løpet av november
	<u>PLANLEGGINGSDAG</u> 01. desember	
desember/	LUCIAFEIRING	<u>13. desember</u> Denne dagen feirer vi Luciadagen med lusekatter og luciatog.
	NISSEFEST	Vi kler oss ut som nisser, og spiser grøt i gymsalen sammen med skolen.
	JULEFORBEREDELSE	I desember vil vi roe helt ned og kose oss med litt juleaktiviteter.
	JULEAVSLUTNING	AU arrangerer avslutning i samfunnshuset <i>For barn, foreldre og besteforeldre.</i>
	<u>JULEFERIE:</u> Fra 23. desember - tom 2. januar	
	<u>PLANLEGGINGSDAG:</u> 26 og 27. januar	
DISKOTEK	<u>Fredag 28. januar</u> Vi inviterer de to største kulla i Elvland til diskotek i gymsalen.	

januar/ februar	SAMISK KULTUR	Uke 5 og 6 På bakgrunn av ILO-konvensjon om urfolk så vil vi samtale om samefolket og hvem samene er. På denne måten får barna en forståelse for at det finnes mange måter å tenke, handle og leve på. Vi hører på joik, har formingsaktiviteter, leser «Stallo» og ser på klipp fra «8 årstider».
	REINSDYRSLAKTING	Førskolegruppene i Haltdalen og Elvland drar på tur til Harsjøen for å se på sortering av rein og eventuelt reinsdyrslakting. <i>Nærmere info kommer plutselig.</i> https://tv.nrk.no/serie/villmarksbarna/sesong/2/episode/5
	SAMEFOLKETS DAG 	Fredag 4. februar Markering av samefolketsdag med flaggheising, samisk mat og andre aktiviteter.
mars/ april/ mai	BARNEHAGEDAGEN	Tirsdag 15. mars Tema og dato er ikke bestemt ennå. <i>Nærmere info kommer.</i>
	SOLFEST	I regi av FAU arrangeres det solfest. Oppvekstsenteret står for underholdningen. <i>Nærmere info kommer.</i>
	PÅSKEFROKOST	Uke 14. (8. april ?) Påskefrokost sammen med skolen
	<u>PÅSKEFERIE:</u> Fra 11. april tom 18. april	
	«FRILUFTSLIVETS UKE» - Vinter	Uke 17 Dette blir ei ute uke med vinteraktiviteter. Vi satser på å være ute hele uken hvor vi leker i og med snøen. Base vil bli ved Husmåssåbua».
	FORELDRESAMTALER	Obligatorisk for førskolebarna og frivillig for de andre kullene
	RYDDEDUGNAD	Mandag 2.mai

		Vi tar et ekstra tak og rydder langs vegkanten mellom barnehagen og butikken denne dagen
		<u>OFFENTLIGE HØYTIDSDAGER:</u> 17. og 26. mai
Juni/ juli	FOTOGRAFERING	<i>Nærmere info kommer. Dette i samarbeid med foreldreforeninga.</i>
	FØRSKOLETURER	Vi tar en avslutningstur for førskoleklubben i Haltdalen, også tar vi en tur sammen med Førskoleklubben i Ålen. <i>Nærmere info kommer.</i>
	FØRSKOLEDAGER	Førskolebarna skal ha 3 besøksdager inne på skolen før sommerferien. Dette for å bli kjent med skolen, lærerne og se hvordan ting fungerer. Dette er også med på å lette overgangen fra barnehagen til skolen.
	BESØKSDAGER	Besøk i barnehagen for nye barn og foreldre. <i>Invitasjon sendes ut.</i>
	SOMMERFEST	En avslutning for barnehage- og skoleåret. Her blir førskoleklubben og 7.klasse gjort litt ekstra stas på. <i>For foreldre og søsken.</i>
	<u>Planleggingsdag:</u> Mai 23.	
	BARNEHAGEN HOLDER FERIESTENGT I UKE 28, 29 & 30.	
GOD SOMMER!! 		

4. TEMAARBEID 2021/2022 – DYR

Begrepet dyr omfatter alt fra smådyr som insekter og mark, til større dyr som fugler og pattedyr. Små barn møter dyr i pekebøker og leker, men også i de nære omgivelsene som husdyr, lokale fugler og ikke minst småkryp i jorda. Dyr påvirker de fleste av oss på en positiv måte og det er et tema som virkelig fenger barna.

De fleste er enten oppvokst på gård eller har andre husdyr. Generelt er det svært stor interesse for jakt- og fiske i bygda, så det å la barna få ta del i et tema som er svært interessant og aktuelt for dem, er en viktig faktor når vi skal legge til rette i det pedagogiske arbeidet.

Dyr kan ses på som en svært god ressurs i det pedagogiske opplegget. Det er mange sanger, rim og regler, eventyr og andre bøker som handler om dyr. Vi må lære oss å opptre med respekt for dyrene og naturen. Vi må også lese dyrets kroppsspråk i samvær med det. Kommunikasjonen må foregå på dyrets premisser for at det skal kunne oppstå en god relasjon, dermed er det viktig at barna har bevisste voksne rundt seg i samvær med dyr.

Vi bruker dyreriket til å la barna få kjennskap til livets syklus, fra fødsel til død og gjennom dette få kunnskap om sammenhenger vi er avhengige av for å kunne ha mat på bordet. Og i for eksempel eventyrene har dyrene følelser som å være redd, glad, lei seg, sint osv. dette gir oss en fin mulighet til å snakke om følelser og på den måten utvikle empati og toleranse. Temaet vil dermed gi oss en glimrende mulighet til å jobbe med vennskap og sosiale ferdigheter. Det er også mange sanger, rim og regler og ikke minst fortellinger og eventyr som omhandler dyr. Dette vil være hovedfokuset vårt dette året, å implementere mer rim og regler og oppdatere bokhyllene våre jevnt gjennom året.

4.1. Månedens fokus

<u>September</u> Skogsdyr Hjort, rype, elg, rådyr	<u>Oktober</u> Skogsdyr Bever, rev, kråke	<u>November</u> Nødetatene Brann, politi, ambulanse
<u>Desember</u> Juletradisjoner og rampenisse	<u>Januar</u> Dinosaurer	<u>Februar</u> Samisk kultur Reinsdyr
<u>Mars</u> Barnehagedagen	<u>April</u> Fugler Sporjakt	<u>Mai</u> Ryddedugnad/ naturen rundt oss

4.2. Månedens sang

September

I et hus ved skogens
slutt

Oktober

Høyt i et tre en kråke

November

Bæbu-bæbu-sangen

Desember

Julepresangen – Alf
Prøysen

Januar

Dinosaurtoget

Februar

Fader jakob - samisk

Mars

Sjå sole - Staut

April

Alle fugler

Mai

Nasjonalsangen

4.3. Litteratur

Vi ønsker at barna skal bli overøst av språk og litteratur. Bøker er en fin kilde til både språkstimulering og for hvile. Vi har et ønske om at barna skal bli glad i å bli lest for og finne roen og interessen i bøker. Derfor skal vi bli flinkere til å bruke biblioteket, for å variere bøkene vi har på avdelingen og å finne bøker etter tema. Dette vil skje i samarbeid med biblioteket.

4.4. Småbarn

Dyr er et tema som fenger også de minste barna i aller høyeste grad. På småbarn vil vi også til dels følge årets tema, men da ut fra barnegruppens forutsetninger. Vi følger noen av månedens sanger, men ikke alle. Dette er en del av vår tankegang om progresjon. Når de minste barna starter i barnehagen, er dette en stor nok overgang for dem. På småbarn handler det i hovedsak om tilvenning, tilknytning og trygghet.

